

Ontmoet de Schelde

April 2016

Milieueffectrapport in opmaak

Langs de Schelde in Bornem staat met Cluster Bornem een fraai inrichtingsproject op stapel. Het doel: overstromingen als gevolg van stormtij in de regio voorkomen en tegelijk de waardevolle riviernatuur ontwikkelen. Het project maakt deel uit van het Sigmoplan, dat zorgt voor meer veiligheid en natuur rond de Schelde en haar zijrivieren.

De infomarkt van 15 oktober 2014 gaf je al een idee hoe we veiligheid en riviernatuur in Bornem willen combineren. In Oudbroek-Schellandpolder komt een gecontroleerd overstromingsgebied (GOG), terwijl Groot Schoor en Stort van het Buitenland worden ontpolderd zodat zeldzame zoetwaterslikken en -schorren er zich kunnen ontwikkelen. Tussen de drie deelgebieden in wordt de bestaande Scheldedijk lokaal verhoogd.

Als je gebieden (her)inricht, heeft dat een effect op mens en milieu. Om de impact van het inrichtingsplan correct in te schatten, maken

we een MER of milieueffectrapport. Een MER is noodzakelijk om de nodige bestemmingswijzigingen te realiseren en daarna de vergunningen voor de werken aan te vragen.

Over het MER stelden we een kennisgevingsnota op. Die nota beschrijft het plan en de manier waarop de milieueffecten zullen worden onderzocht. Van vrijdag 1 april tot en met zaterdag 30 april 2016 kun je op de gemeentehuizen van Bornem, Temse en Kruibeke de kennisgevingsnota inkijken. Je krijgt de kans om opmerkingen en aanvullingen te geven. Deze nieuwsbrief gidt je door die procedure. Met vragen kun je altijd terecht bij onze projectmedewerkers. Hun gegevens vind je op de laatste pagina van deze nieuwsbrief.

Wim Dauwe

*Afdelingshoofd Zeeschelde
Waterwegen en Zeekanaal NV*

Veiligheid en natuur vinden elkaar in Klein-Brabant

Drie waterrijke gebieden, ter grootte van liefst 216 hectare, vormen samen het Sigmaproject Cluster Bornem. Een gecontroleerd overstromingsgebied (GOG), Oudbroek-Schellandpolder, moet de omgeving beter wapenen tegen stormtij op de Schelde. Twee andere deelgebieden – Groot Schoor en Stort van het Buitenland – worden ontpolderd en dus blootgesteld aan eb en vloed. Zo kan de rivier er unieke getijdennatuur vormgeven.

Het gebied **Oudbroek-Schellandpolder**, tussen de Ruypenbroekpolder aan de Zeesluis van Hingene en de Notelaardreef, wordt ingericht als gecontroleerd overstromingsgebied (GOG). Dat betekent dat het gebied bij stormtij één of twee keer per jaar overtollig Scheldewater in alle veiligheid zal opvangen, tot het waterpeil op de Schelde weer gezakt is. Bij stormtij stroomt het hoogwater over een overlooptijd het gebied in, waar het wordt geborgen. Een hogere en stevige ringdijk beschermt de woonkernen van Hingene en Wintam. Bij eb kan het water via een uitwateringssluis terug naar de Schelde.

Elzenbroekbossen

Momenteel bestaat de Oudbroek-Schellandpolder vooral uit populierenbossen en enkele landbouwpercelen aan de rand. De populierenbossen willen we omvormen tot meer natuurlijke elzenbroekbossen. Bomen zoals de els of de wilg staan er met hun wortels in het water.

Daarnaast worden enkele zones afgegraven en worden waterlopen op een natuurvriendelijke manier ingericht. Die inrichting maakt het gebied nog aantrekkelijker voor tal van soorten zoals de purperreiger en zeldzame libellen.

Wilgenvloedbossen

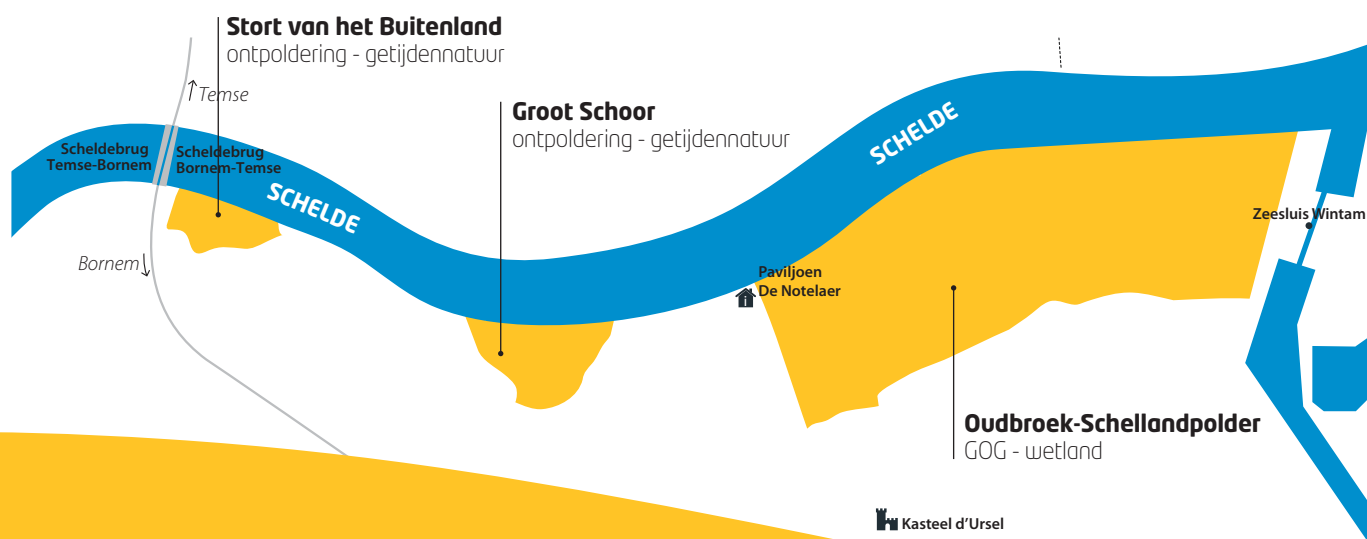
Meer stroomopwaarts liggen **Groot Schoor** en **Stort van het Buitenland**. Groot Schoor (aan de Vitsdam en de Spierbroekpolder) is momenteel nog landbouwgebied, het Stort van het Buitenland is (aan de brug van Temse) een oude stortplaats.

Door gericht een opening te maken in de bestaande Schelddijk komen beide gebieden onder invloed van eb en vloed en krijgt het water de nodige ruimte. Dankzij de getijdenwerking en de dagelijkse afzetting van zand en slib zullen zoetwaterslikken en schorren ontstaan: een gedroomd leefgebied voor tal van vogels, vissen en kleine ongewervelden.

Op de schorren groeien aanvankelijk moerasplanten en riet. Mettertijd evolueert de vegetatie tot een wilgenvloedbos. Een dijk rond deze gebieden beschermt de omliggende huizen tegen het water.

De Cluster Bornem bevindt zich pal in het waardevolle landschap 'Polder en kasteel van Hingene' en grenst aan het beschermde 'Domein d'Ursel'. Daarom worden de gebieden ingericht met oog voor het omliggende erfgoed en landschap. Getroffen landbouwers kunnen op compensatie rekenen via het flankerende landbouwbeleid van het Sigmaplan.

Voor meer info over de inrichting van Cluster Bornem kun je de projectbrochure Welkom bij het Sigmaproject Cluster Bornem opvragen bij W&Z (adres op p. 4). Een digitale versie vind je op www.sigmaplan.be

Het milieueffectrapport Wat, hoe, wanneer?

Vooraleer de inrichting van Cluster Bornem kan starten, moet de impact ervan op de omgeving helemaal duidelijk zijn. Het milieueffectrapport (MER) peilt daarom eerst de gevolgen van de inrichtingsplannen.

Wat is een MER? Een MER beschrijft uitvoerig een plan of project én alle gevolgen die het kan hebben voor mens en milieu. Bijvoorbeeld de impact op bewoning, bodem, waterlopen of biodiversiteit. De overheid houdt rekening met de conclusies uit een MER om een plan goed te keuren of een project te vergunnen. Dankzij een MER kunnen eventueel nadelige effecten in een vroeg stadium van de besluitvorming bijgestuurd worden.

Hoe verloopt een MER-procedure? Het schema hiernaast toont de volledige MER-procedure. Op dit moment gaan we in Bornem van start met de kennisgevingsfase. Voordat we beginnen met de opmaak van het MER, wordt de zogeheten 'kennisgeving van het MER' (de kennisgevingsnota) ter inzage gelegd. In de kennisgevingsnota staat wat we gaan onderzoeken en op welke manier. Die nota ligt dertig dagen ter inzage, van vrijdag 1 april tot en met zaterdag 30 april 2016, in de gemeentehuizen van Bornem, Temse en Krui-beke. Je kunt het document digitaal raadple-

gen bij de dienst Mer van de Vlaamse overheid (www.mervlaanderen.be).

Jouw mening telt! Zo lang de kennisgevingsnota ter inzage ligt, kunnen omwonenden en belanghebbenden suggesties en opmerkingen formuleren. De opmerkingen moeten betrekking hebben op milieuaspecten in brede zin. Die inspraak levert inzichten op om het onderzoek te verbeteren of te vervolledigen. Inhoudelijke bezwaren tegen het project worden nu niet behandeld. Dat gebeurt in de procedure van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) en de stedenbouwkundige vergunningen.

De dienst Mer van de Vlaamse overheid bundelt vervolgens de opmerkingen van de bevolking en de adviezen van officiële instanties tot richtlijnen voor het MER. Een team van onafhankelijke experts stelt daarop het eigenlijke MER op. De dienst Mer keurt het MER goed of af.

Kennisgevingsfase

De initiatiefnemer van het project stelt de kennisgeving op en dient die in bij de dienst Mer.

De dienst Mer verklaart de kennisgeving (on)volledig en meldt dat aan de initiatiefnemer van het project.

Richtlijnenfase

De dienst Mer legt de volledig verklaarde kennisgeving via zijn website ter inzage en doet een aankondiging in kranten over de termijn van de terinzagelegging (30 dagen). Het college van burgemeester en schepenen van de betrokken gemeenten legt de kennisgeving ter inzage.

De dienst Mer ontvangt opmerkingen en adviezen en stelt richtlijnen op voor de opmaak van het eigenlijke MER.

De dienst Mer neemt een beslissing over de richtlijnen en deelt zijn beslissing mee aan de initiatiefnemer van het project, de adviesinstanties en betrokken gemeenten en publiceert de richtlijnen op zijn website.

Uitvoeringsfase

MER-deskundigen stellen het MER op en dienen het in bij de dienst Mer.

De dienst Mer keurt het MER goed of af.

Beoordelingsfase

Het goedgekeurde MER dient als beslissingsondersteunend document bij de verdere besluitvorming over het plan.

Wat onderzoeken we in het MER?

Het MER gaat na wat de mogelijke effecten zijn van het project op tal van domeinen, zoals bodem, water, fauna en flora, landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie, geluid en trillingen. Ook menselijke en sociale aspecten worden onderzocht. Voor het Sigma-project Cluster Bornem bestudeert het MER bijvoorbeeld in welke mate de inrichting tot wetland het grondwater niveau in Oudbroek-Schellandpolder beïnvloedt. Ook wordt uitgezocht of de ontpoldering van het deelgebied Groot Schoor geen nadelige gevolgen heeft voor de bodemkwaliteit van de omliggende landbouwgronden.

Vermoedelijk tegen het einde van 2016 kan het ontwerp-MER voor Cluster Bornem bij de dienst Mer ingediend worden. Zodra het MER is goedgekeurd, zal de Vlaamse overheid een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) opstellen. Die fase gaat in vanaf 2017.

Het stappenplan in een notendop

Concreet

Van vrijdag 1 april tot en met zaterdag 30 april 2016 kun je suggesties of opmerkingen geven bij de kennisgevingsnota over het MER Cluster Bornem. Je kunt de nota inkijken:

- op het gemeentehuis van Bornem, Hingenesteenweg 13, 2880 Bornem
- op het gemeentehuis van Temse, Frans Boelplein 1, 9140 Temse
- op het gemeentehuis van Kruibeke, O.L.Vrouwplein 18, 9150 Kruibeke
- via www.mervlaanderen.be

Hoe kun je reageren?

- Je vraagt het inspraakformulier aan bij je gemeentebestuur. Het ingevulde formulier bezorg je aan het gemeentebestuur. Dat bundelt de reacties en bezorgt ze aan de dienst Mer.
- Je downloadt het inspraakformulier via www.mervlaanderen.be en je dient het zelf in bij de dienst Mer: Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel.

Contact

Meer informatie over het Sigma-plan vind je op www.sigmaplan.be/nl/projectgebieden/cluster-bornem

Met vragen kun je terecht bij:

Michiel Derycke
Projectingenieur
Waterwegen en Zeekanaal NV
tel. 03 224 67 11
michiel.derycke@wenz.be

Elias Verbanck
Projectleider
Agentschap voor Natuur en Bos
tel. 09 276 20 43
elias.verbanck@lne.vlaanderen.be

Colofon

Verantwoordelijke uitgever

Waterwegen en Zeekanaal NV
Afdeling Zeeschelde
ir. Wim Dauwe
Lange Kievitstraat 111-113, bus 44
2018 Antwerpen

Redactie

Pantarein Publishing in een consortium met Technum

Uitgave april 2016
Gedrukt op gerecycleerd papier

www.sigmaplan.be

